



СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 96/13 и 89/16) и члана 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2018. ГОДИНУ И ПОСТИЗБОРНОГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА - ОПШТИ ИЗБОРИ 2018. ГОДИНЕ СРПСКЕ ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ	3
1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ	5
Предмет ревизије	5
Циљ ревизије	5
Обим ревизије.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ.....	6
5.1 НАЛАЗИ	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ.....	9

МИШЉЕЊЕ

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Српске демократске странке за 2018. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општинских избора, одржаних у октобру 2018. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо извршили у складу са ревизијским стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранцију да је странка поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Ревизија је на основу узорака испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Ревизијом годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, утврђено је да је Српска демократска странка прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине

Према нашем мишљењу, осим наведеног, ревидирани финансијски извјештаји указују да је Српска демократска странка у 2018. години поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Српске демократске странке за 2018. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општинских избора, одржаних у октобру 2018. године.

Ревизија је предузета у складу са чланом 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака, чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Српска демократска странка се финансира из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	285.066,52	14,95
2.	Прилози физичких лица (3-а)	136.749,92	7,17
3.	Прилози правних лица (3-б)	18.920,00	0,20
4.	Приходи од имовине (3-ц)	10.097,10	0,99
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	200,00	0,01
7.	Приходи из буџета (3-ф)	1.443.799,28	75,75
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	1.894.832,82	99,07
II	Остали приходи и друго	10.984,35	0,93
	Извори финансирања (I+II)	1.905.817,17	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 2.588.554,92 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Српска демократска странка. Скраћени назив странке је СДС.

Странка је уписана у регистар Основног суда у Источном Сарајеву, Рјешењем број: ПУ-1/93 од 14.05.1993. године под називом Српска демократска странка Републике Српске. Рјешењем истог суда, број: ПУ-1/99 од 18.05.1999. године уписана је промјена назива странке у Српску демократску странку. Дана 02.05.2006. године, Рјешењем број: 089-0-РЕГ-06-000 154 Српска демократска странка је уписана у регистар Основног суда Соколац. Рјешењем број: 089-0-РЕГ-16-000 114 од 02.11.2016. године уписана је промјена лица овлашћеног за заступање и представљање странке.

Сједиште политичке странке је у Источном Сарајеву, Трг Илићанске бригаде бб, док је административно сједиште странке у Бањој Луци, улица Николе Тесле 16.

Лице овлаштено за заступање странке у 2018. години је Вукота Говедарица, предсједник странке¹.
Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2018. годину је Игор Остојић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, организациону структуру Српске демократске странке чине:

- Секретаријат Српске демократске странке у Бањој Луци,
- Секретаријат Српске демократске странке у Источном Сарајеву,
- 8 градских одбора и
- 60 општинских одбора.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је годишњи финансијски извјештај Српске демократске странке за 2018. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општинских избора, одржаних у октобру 2018. године, и то сљедећих организационих дијелова политичке странке:

- Секретаријат Српске демократске странке у Бањој Луци,
- Градског одбора Српске демократске странке Добој и
- Градског одбора Српске демократске странке Бијељина.

Циљ ревизије је да се на основу проведених ревизијских процедура прибаве ревизијске доказе, који ће ревизору омогућити да изрази мишљење о томе да ли је Српска демократска странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ.

Обим ревизије финансијских извјештаја Српске демократске странке обухвата контролу финансијске документације и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на прилоге физичких и правних лица, приходе из буџета и трошкове изборне кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију обавила је ревизију и преглед финансијских извјештаја Српске демократске странке у периоду од 2004. до 2017. године, након чега су издати извјештаји о ревизији, односно извјештаји о прегледу са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја Српске демократске странке за 2017. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке троши у складу са својим програмом и статутом, да води евиденције о примљеним прилозима, да се не финансира из извора који су забрањени овим Законом, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилну класификацију прихода и потпуне евиденције о приходима, расходима и обавезама, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и да изврши усаглашавање обавеза са добављачима и проведе одговарајућа књижења у пословним књигама.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2018. годину, утврђено је да Српска демократска странка није испоштовала дате препоруке.

¹ Српска демократска странка је дана 03.12.2019. године доставила Рјешење Основног суда у Сокоцу, број: 089-0-Ф1-19-000105 од 02.09.2019. године, по којем је лице овлаштено за заступање и представљање странке Мирко Шаровић.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Српска демократска странка прекршила је одредбе члана 4. став (1)² Закона о финансирању политичких странака.

Српска демократска странка је у Програму утрошка финансијских средстава за 2018. годину од 27.12.2017. године, који је доставила Централној изборној комисији Босне и Херцеговине, планирала укупне трошкове у износу од 2.002.000,00 КМ.

Српска демократска странка је Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставила и ребаланс програма утрошка финансијских средстава од 20.08.2018. године у којем су планирани укупни трошкови у износу од 2.552.000,00 КМ³, са сљедећом структуром: 1) режијски редовни трошкови ОО/ГО/Секретаријата у износу од 580.000,0000 КМ; 2) бруто зараде запослених радника и рад по уговорима у износу од 820.000,00 КМ; 3) трошкови репрезентације у износу од 252.000,00 КМ; 4) трошкови горива у износу од 100.000,00 КМ и 5) резервисања за трошкове изборне кампање у износу од 800.000,00 КМ.

Српска демократска странка је у годишњем финансијском извјештају за 2018. годину исказала укупне трошкове у износу од 2.588.554,92 КМ, што је за 36.554,92 КМ више у односу на ребаланс програма утрошка финансијских средстава за 2018. годину.

Анализом достављеног ребаланса програма утрошка финансијских средстава за 2018. годину, утврђено је да није сачинила програм утрошка средстава по врстама трошкова, односно на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и његова упоредба са оствареним трошковима.

У ребалансу програма утрошка финансијских средстава нису планирани сљедећи трошкови: трошкови услуга, трошкови ситног инвентара, трошкови превоза, трошкови поштарине и интернет услуга, остали нематеријални трошкови, трошкови стипендија, трошкови непроизводних услуга, хуманитарни трошкови и трошкови адвокатских услуга.

Странка је ове трошкове остварила у укупном износу од 188.864,25 КМ и то: трошкове услуга у износу од 52.774,06 КМ, трошкове ситног инвентара у износу од 31.577,17 КМ, трошкове превоза у износу од 29.910,02 КМ, трошкове поштарине и интернет услуга у износу од 18.367,27 КМ, остале нематеријалне трошкове у износу од 15.448,63 КМ, трошкове стипендија у износу од 14.600,00 КМ, трошкове непроизводних услуга у износу од 14.369,84 КМ, хуманитарне трошкове у износу од 9.079,46 КМ и трошкове адвокатских услуга у износу од 2.737,80 КМ.

Све наведено указује да је Српска демократска странка прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака јер није сачинила програм утрошка средстава по врстама трошкова, односно на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и да је финансијска средства утрошила мимо утврђеног програма утрошка финансијских средстава за 2018. годину.

² Према одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, финансијска средства из члана 3. став (1) наведеног Закона странка може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

³ Образложење странке: Ребаланс програма утрошка финансијских средстава рађен је ради значајног проширења административне инфраструктуре.

б) Српска демократска странка је прекршила одредбе члана 5. став (4)⁴ Закона о финансирању политичких странака.

Српска демократска странка није у пословним књигама евидентирала нити у годишњем финансијском извјештају исказала неновчану донацију по основу бесплатног кориштења пословног простора у Сребреници, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у податке које је доставила Општина Сребреница, утврђено је да је странка без плаћања користила пословни простор, површине 15,40 м², у власништву Општине Сребреница.⁵

Странка је кориштењем пословног простора у власништву општине, без плаћања закупнине, примила неновчану донацију, коју је у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Законом о финансирању политичких странака имала обавезу да евидентира у пословним књигама и пријави у годишњем финансијском извјештају за 2018. годину.

с) Српска демократска странка прекршила је одредбе члана 11. став (1)⁶ и члана 12. став (1)⁷ и (4)⁸ Закона о финансирању политичких странака.

Ревизијом годишњег финансијског извјештаја и друге финансијске документације, утврђено је да Српска демократска странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није тачно евидентирала расходе и обавезе, чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака. Странка није обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину попунила у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака - у даљем тексту: Правилник, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Српска демократска странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није тачно исказала расходе, чиме је прекршила одредбе члана 21. и 22. Правилника.

- Српска демократска странка је у годишњем финансијском извјештају исказала мање трошкове закупа пословних простора за: ОО СДС Петрово за 80,00 КМ, ОО СДС Лопаре за 135,12 КМ, ОО СДС Источно Ново Сарајево за 300,00 КМ, ОО СДС Челинац у износу од 400,00 КМ, ОО СДС Милићи у износу од 300,00 КМ и ОО СДС Хан Пијесак у износу од 300,00 КМ.

- Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала веће трошкове закупа пословних простора у односу на цијене закупа из закључених уговора за ОО СДС Нови Град у износу од 250,00 КМ.

(2) Српска демократска странка није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказала неновчану донацију по основу бесплатног кориштења пословног

⁴ Политичке странке дужне су водити евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те издавати потврде о пријему чланарина и добровољних прилога. Овлаштено лице у политичкој странци уплаћује чланарину и добровољне прилоге непосредно на трансакцијски рачун политичке странке најкасније у року од 10 дана од дана пријема уплате.

⁵ Акт Општине Сребреница, број: 01-014-372/19 од од 17.06.2019. године.

⁶ Политичка странка дужна је водити пословне књиге и подносити финансијске извјештаје на начин који је утврђен законом и другим прописима у складу са законом.

⁷ Политичка странка води евиденцију о својим приходима и расходима.

⁸ До 31.03. наредне године политичка странка подноси финансијски извјештај у форми коју одобри Централна изборна комисија БиХ.

простора у Сребреници и трошкове закупа пословног простора, чиме је прекршила члана 13, 18, 21. и 22. Правилника.

(3) Српска демократска странка није у обрасцу 5 (обавезе политичке странке) годишњег финансијског извјештаја исказала тачне податке о својим обавезама на дан 31.12.2018. године, чиме су прекршене одредбе члана 24. Правилника.

- Према подацима из акта, број: 03-374-13/19 од 20.05.2019. године који је доставила Општина Трново, неизмирене обавезе Српске демократске странке према овој општини за коришћење пословног простора износе 440,00 КМ, док је странка у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе у износу од 528,00 КМ⁹.
- Српска демократска странка је у годишњем финансијском извјештају исказала своје обавезе према правном лицу „Астра медиа“ д.о.о. Бијељина у износу од 17.901,00 КМ. На основу добијеног акта, број: 01-31/20 од 27.02.2020. године и добијених картица потраживања од правног лица „Астра медиа“, утђено је да обавезе странке према овом правном лицу износе укупно 21.441,00 КМ, и то: обавезе Секретаријата Српске демократске странке Источно Сарајево у износу од 17.550,00 КМ и обавезе ОО Српске демократске странке Угљевик у износу од 3.861,00 КМ.

d) Намјенски рачун за финансирање кампање током Општих избора 2018. године.

Српска демократска странка је у пријави за овјеру политичке странке за учешће на Општим изборима 2018. године у дијелу који је предвиђен за податке о броју намјенског рачуна за финансирање кампање навела податке о редовном трансакцијском рачуну странке, број: 5620998099440257 код НЛБ банке.

Контролом извода поменутог трансакцијског рачуна, утђено је да је почетно стање износило 9.229,35 КМ, промет улаза је износио 345.214,95 КМ, промет излаза је износио 354.444,30 КМ и салдо на дан 23.10.2018. године је износио 0,00 КМ.

До маја мјесеца 2018. године путем овог рачуна странка је примила средства у износу од 24.437,50 КМ, те су са овог рачуна извршене и исплате за редован рад странке. Све наведено указује на чињеницу, да је странка и прије пријаве за овјеру учешћа на Општим изборима, вршила трансакције са овога рачуна.

Чланом 4.4 Изборног закона Босне и Херцеговине прописано је да пријава за овјеру садржи број рачуна за финансирање изборне кампање.

Правилником о пријави и условима за овјеру политичких субјеката за учешће на Општим изборима 2018. године („Службени гласник БиХ“, број 29/18), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине прописала је форму и садржај пријаве за овјеру политичких субјеката, те обавезу политичким странкама да таксу за овјеру пријаве за учешће на Општим изборима 2018. године уплате са свог трансакцијског рачуна који ће се намјенски користити за изборну кампању током Општих избора 2018. године.

Трошкови предизборне кампање

Српска демократска странка прекршила је одредбе члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, односно у сврху изборне кампање потрошила је потрошила је 766.129,73 КМ, **што је за 167.346,15 КМ више у односу на законом дозвољени лимит.**

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, политичка странка за потребе изборне кампање не смије више од 0,30 односно 0,20 КМ¹⁰ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ.

⁹ Уговор, број: 04-374-7/18 од 01.02.2018. године.

¹⁰ Члан 15.10 став 2. Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има

Српска демократска странка је, према подацима Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, у сврху изборне кампање могла да потроши средства у износу од 598.783,58 КМ.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Српској демократској странци да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке троши у складу са својим програмом утрошка средстава,*
- *да води евиденције о примљеним прилозима,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да води потпуне евиденције о расходима и обавезама,*
- *да изврши усаглашавање обавеза са добављачима и проведе одговарајућа књижења у пословним књигама,*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака,*
- *да у сврху предизборне кампање троши средства у законом дозвољеном износу и*
- *да поступа у складу са подзаконским актима које доноси Централна изборна комисија БиХ.*

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Српска демократска странка је доставила примједбе на Прелиминарни извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину и постизборног финансијског извјештаја-Општи избори 2018. године. Странка је уз примједбе доставила и исправке образаца 2 (преглед промета свих трансакцијских рачуна) годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, доказе о враћеним забрањеним прилозима и доказе о коришћењу пословних простора, чиме је дјелимично отклонила утврђене недостатке.

Служба за ревизију је уважила аргументоване примједбе странке, па је у складу са истима кориговала налазе ревизије из Прелиминарног извјештаја о ревизији.

Шеф одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Ревизор

Невенко Андан

Помоћник ревизора

Мр sc. Горан Цицовић

Шеф Службе за ревизију

Мр sc. Хасида Гушић